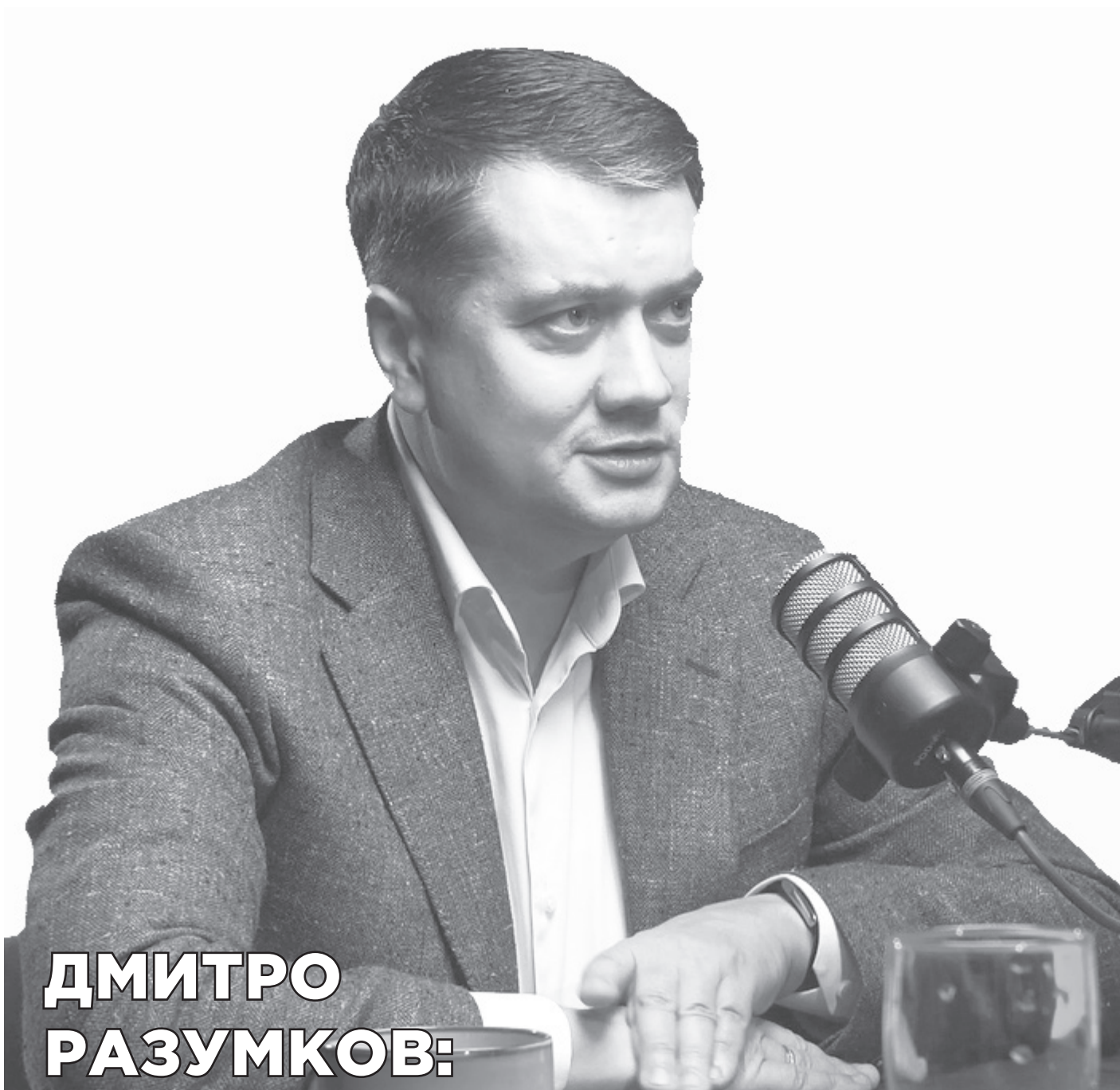

ПОРАДИ ЮРИСТА

КОМЕНТАРІ ПРАВНИКІВ, ПОЛІТИКІВ, ЕКОНОМІСТІВ, ФАХІВЦІВ ТА ЕКСПЕРТІВ

ГРУДЕНЬ
№ 12 (183) 2025

**ДМИТРО
РАЗУМКОВ:**

**СОЦІАЛЬНИЙ ЗАНЕПАД,
КРИЗА МОБІЛІЗАЦІЇ ТА СЗЧ,
НАСЛІДКИ «МІНДИЧ-ГЕЙТУ»,
ВИБОРИ-2026**

Стор. 4

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

ВІДПУСТКА ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Крім основної і додаткової
військові мають право на
відпустку за сімейними
обставинами

Стор. 2

ПІЛЬГИ НА ОПЛАТУ КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Норми, в межах яких
надаються пільги на
оплату споживання
газу, електроенергії та
водопостачання

Стор. 3

БАЗОВА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА

Що це таке, які умови
отримання та сума виплати:
деталі експериментального
проекту

Стор. 6

СТРАХОВИЙ СТАЖ ЗА КОРДОНОМ

Як, перебуваючи за
кордоном, набути страховий
стаж для майбутньої пенсії в
Україні

Стор. 7

Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Виходить за підтримки Українського інституту політики
та Правозахисної організації «Спільна Мета»

Інформаційно-
правовий портал
www.porady.org.ua →

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 49801

**Кожному
гарантується
право знати
свої права і
обов'язки**

Ст. 57 Конституції
України

ВІДПУСТКА ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА СІМЕЙНИМИ ОБСТАВИНАМИ

Крім основної та додаткової, військовослужбовці мають право на відпустку за сімейними обставинами.

Коли її можна отримати, на який строк і як правильно оформити — розповідаємо нижче.

Строки та умови надання відпустки

Відпустка надається не більше ніж на 10 днів із збереженням грошового забезпечення.

Час на дорогу до місця відпустки та назад не рахується, але не більше двох діб в один кінець.

Підстави надання відпустки у воєнний час

Конкретні поважні причини під час дії во-

єнного стану законодавством не визначені.

Проте їх орієнтовний перелік наведений у п. 9 ст. 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»:

- одруження
- хвороба чи смерть рідних по крові або по шлюбу
- пожежа або стихійне лихо
- інші виняткові випадки, за рішенням командира.

Як оформити відпустку

1. Напишіть рапорт на ім'я командира частини, де вкажіть сімейні обставини, які вимагають вашої присутності.

2. До рапорту додайте копії документів,

що підтверджують необхідність термінової відпустки (свідоцтво про народження чи смерть, медична довідка тощо).

Якщо командир безпідставно відмовляє у наданні відпустки

Можна оскаржити рішення командира до:

- вищого командування
- військової служби правопорядку, тощо.

Чим може допомогти система надання БПД

Ветерани війни мають право на усі види правничих послуг — від консультацій до представництва інтересів, зокрема у суді.

Юристи допоможуть скласти рапорт, а за потреби — оскаржити відмову в

наданні відпустки у суді.

Військовослужбовці, які не мають статусу ветерана війни, можуть отримати безплатно — консультації, допомогу зі складенням документів, крім документів до суду.

Допомога зі зверненням до суду військовослужбовцям, які не мають статусу ветерана війни, може бути надана за умови належності до однієї з категорій громадян, які визначені ст. 14 Закону України «Про безплатну правничу допомогу».

БПД

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКАМИ ВЕТЕРАНІВ (СТАЦІОНАРНЕ ТА АМБУЛАТОРНЕ ЛІКУВАННЯ)

Ветерани та ветеранки війни мають право отримати від держави медикаменти безплатно або з невеликою доплатою.

Держава гарантує забезпечення препаратами, які лікують хронічні хвороби, онкологію, розлади психіки, серцево-судинні, судинно-мозкові та інші захворювання.

У Мінветеранів звертають увагу, що держава забезпечує медикаментами та медичними виробами у разі стаціонарного або амбулаторного лікування у закладах, законтрагованих НСЗУ.

Що гарантує держава?

Для профілактики та лікування хронічних захворювань ветерани та ветеранки можуть отримати медикаменти через державну програму «Доступні ліки», яку адмініструє НСЗУ.

Програма включає препарати для лікування та профілактики інсультів, інфарктів, діабету, глаукоми, мігрені, метаболічних, аутоімунних, запальних та

інших хвороб. Їх можна отримати в аптеках маючи електронний рецепт від лікаря.

На стаціонарному та амбулаторному лікуванні пацієнтам гарантується отримання медичних препаратів з Національного переліку основних лікарських засобів. Цей перелік включає ліки, які рекомендовані Всесвітньою організацією охорони здоров'я, а їх ефективність, безпека і терапевтична дія доведена у світі. Медзаклади закуповують медикаменти самостійно за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів. Національний перелік основних лікарських засобів — це гарантія безплатного базового лікування.

У Національний перелік основних лікарських засобів входять медпрепарати для лікування онкології, туберкульозу, гепатитів, розладів психіки та поведінки, серцево-судинних, судинно-мозкових й багато інших захворювань.

Регулювання цін на лікарські засоби і вироб

медичного призначення передбачено постановою КМУ від 25 березня 2009 року № 333 «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення», він змінюється та доповнюється щорічно.

Також для забезпечення лікарень медичними препаратами та виробами діє централізована державна закупівля ліків. Їх придбанням займається Міністерство охорони здоров'я через ДП «Медичні закупівлі України».

Для пацієнтів вони також є безплатними. Це препарати для лікування онкології, серцево-судинних захворювань, ДЦП, розсіяного склерозу та інших хвороб. Щодо медвиробів, то їх номенклатура дуже широка — від катетерів і бинтів до штучних судинних клапанів й хірургічних інструментів.

Крім того, зазначимо, що у різних містах та областях діють місцеві соціальні програми із забезпечення мешканців безплатними ліками.

Найчастіше це препарати для важкохворих пацієнтів, а також тих, хто має рідкісні захворювання. Щоб дізнатись, які медикаменти можна отримати за даними програмами, варто звернутися до органів місцевого самоврядування.

Як скористатись своїм правом отримати безплатні ліки?

Програма «Доступні ліки» діє через електронний рецепт, який ветеран або ветеранка можуть отримати на прийомі у сімейного лікаря або терапевта. Вкотре нагадуємо про обов'язкове укладення декларації з сімейним лікарем.

Під час прийому медичний працівник поінформує вас щодо можливості отримати ті чи інші ліки за програмою. Після цього сімейний лікар сформує електронний рецепт і на ваш мобільний телефон надійде смс-повідомлення з номером та унікальним кодом погашення. В аптеці необхідно

надати ці реквізити і фармацевт запропонує наявні лікарські засоби. Скористатись електронним рецептом можна впродовж 30 днів (наркотичні засоби протягом 10 днів).

У разі госпіталізації лікар має зробити призначення, але доцільно поцікавитись чи входять у нього ліки з Національного переліку основних лікарських засобів. Цими медичними препаратами пацієнти мають забезпечуватись на весь період лікування. Якщо той чи інший лікарський засіб не входить до Нацпереліку, то поцікавитесь його аналогом, який можуть надати за рахунок держави.

Також лікар повинен повідомити про наявність місцевих програм забезпечення пацієнтів ліками. Практично кожне місто має відповідну цільову програму. Якщо цю інформацію вам не надали, то її можна отримати у Департаментах охорони здоров'я місцевих органів влади.

Перевірити наявність препаратів у лікарні можна на інформаційних дошках закладу, на офіційному сайті лікарні у відповідному розділі, а також на порталі «Єліки».

Наполягайте на своєму праві отримати ліки безплатно.

Якщо у вас вимагають гроші за медпрепарати або медвироби, які держава вже купила, то:

- зверніться до головного лікаря або керівника лікарні для отримання пояснень;
- зареєструйте скаргу у канцелярії медзакладу (не забудьте записати вхідний номер документа);
- залиште скаргу у міському або обласному департаменті охорони здоров'я.

За інформацією
Мінветеранів

**РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ
в газеті
та на сайті**

На сторінках газети та на сайті інформаційно-правового порталу ПОРАДИ ЮРИСТА (www.porady.org.ua) Ви маєте можливість розмістити рекламу, статті, інтерв'ю, блоги та інші матеріали суспільно-правового характеру.

Вартість та умови розміщення матеріалів дізнавайтесь за телефоном +38 (098) 507-28-77 або e-mail: porady_urista@ukr.net

СОЦІАЛЬНІ НОРМИ, В МЕЖАХ ЯКИХ НАДАЄТЬСЯ ПІЛЬГА НА ОПЛАТУ ПОСЛУГ З ПОСТАЧАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Для отримувачів житлових субсидій та пільг ПФУ роз’яснив щодо розміру призначених виплат і соціальних норм та нормативів, які враховуються при ви-значенні розміру виплати.

Соціальні норми житла та соціальні нормативи споживання житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком визначено постановою КМУ від 06.08.2014 № 409 “Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування”. Для користування послугами з постачання та розподілу природного газу визначено такі соціальні нормативи:

Назва послуги	Соціальні нормативи
Газопостачання за наявності газової плити та централізованого гарячого водопоста-чання	3,3 куб. м на одну особу на місяць
Газопостачання за наявності газової плити в разі відсутності централізованого гаря-чого водопостачання та газового водонагрівача	5,4 куб. м на одну особу на місяць
Газопостачання за наявності газової плити та газового водонагрівача	10,5 куб. м на одну особу на місяць
Використання природного газу для індивідуального опалення	4 куб. метри природного газу на 1 кв. метр опалюваної площі на місяць в опалюваль-ний період (до зазначеного нормативу застосовується коригуючий коефіцієнт залежно від регіону та типу будівлі - Додаток 1 до постанови КМУвід 06.08.2014 № 409)

СОЦІАЛЬНІ НОРМИ, В МЕЖАХ ЯКИХ НАДАЄТЬСЯ ПІЛЬГА НА ОПЛАТУ ПОСЛУГ З ПОСТАЧАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

Норми на оплату послуг з постачання та розподілу електроенергії встановлено постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 409 “Про встановлення дер-жавних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування”.

Назва послуги	Соціальна норма
Постачання та розподіл електричної енергії в житлових приміщеннях (будинках) з газовими плитами, за наявності централізованого постачання гарячої води	70 кВт/г на місяць на сім’ю (домогосподарство) з однієї особи і додатково 30 кВт/г на місяць на кожного іншого члена сім’ї (домогосподарства), але не більш як 190 кВт/г на місяць
Постачання та розподіл електричної енергії в житлових приміщеннях (будинках) з електроплитами, за наявності централізованого постачання гарячої води	110 кВт/г на місяць на сім’ю (домогосподарство) з однієї особи і додатково 30 кВт/г на місяць на кожного іншого члена сім’ї (домогосподарства) на житлове приміщення (будинок), але не більш як 230 кВт/г на місяць
Постачання та розподіл електричної енергії в житлових приміщеннях (будинках) з електроплитами, за відсутності централізованого постачання гарячої води	130 кВт/г на місяць на сім’ю (домогосподарство) з однієї особи і додатково 30 кВт/г на місяць на кожного іншого члена сім’ї (домогосподарства) на житлове приміщення (будинок), але не більш як 250 кВт/г на місяць
Постачання та розподіл електричної енергії в житлових приміщеннях (будинках) без електроплит, за наявності централізованого постачання холодної води та за відсутності централізованого постачання гарячої води та газових водонагрівальних приладів	100 кВт/г на місяць на сім’ю (домогосподарство) з однієї особи і додатково 30 кВт/г на місяць на кожного іншого члена сім’ї (домогосподарства) на житлове приміщен-ня (будинок), але не більш як 220 кВт/г на місяць
Постачання та розподіл електричної енергії у селах і селищах міського типу для громадян, яким держава забезпечує безоплатне освітлення житла	30 кВт/г на місяць на одну особу

СОЦІАЛЬНІ НОРМИ, В МЕЖАХ ЯКИХ НАДАЄТЬСЯ ПІЛЬГА НА ОПЛАТУ ПОСЛУГ З ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Пільгові норми на оплату послуг з водопостачання та водовідведення встановлено постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 409“Про вста-новлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування”.

Назва послуги	Соціальна норма
З централізованого постачання холодної води	2 куб. метри холодної води на одну особу на місяць
З централізованого постачання холодної води за відсутності постачання гарячої води, зокрема у разі перерви постачання гарячої води більш ніж на 14 діб	3,6 куб. метра холодної води на одну особу на місяць
З централізованого водовідведення	3,6 куб. метра на одну особу на місяць
За відсутності централізованого водовідведення (за наявності централізованого водопостачання і вигрібних ям) для вивезення рідких нечистот	3,6 куб. метра на одну особу на місяць
У разі відсутності централізованого водовідведення (за відсутності централізовано-го водопостачання та за наявності вигрібних ям) для вивезення рідких нечистот	0,76 куб. метра на одну особу на місяць
З централізованого постачання гарячої води	1,6 куб. метра гарячої води на одну особу на місяць

ДМИТРО РАЗУМКОВ: СОЦІАЛЬНИЙ ЗАНЕПАД, КРИЗА МОБІЛІЗАЦІЇ ТА СЗЧ, НАСЛІДКИ «МІНДИЧ-ГЕЙТУ», ВИБОРИ-2026

В гостях у медіа ресурсу «ПОРАДИ ЮРИСТА» Дмитро Олександрович Разумков, 14-й голова Верховної Ради України, народний депутат 9-го скликання.

Чому держбюджет-2026 називають «неадекватним» і де в ньому заховані корупційні схеми? «Зимова тисяча» проти реальних потреб: чому влада не піднімає виплати військовим та пенсіонерам? Катастрофа з мобілізацією: до чого призвела «бусифікація» і чому ТЦК працюють «для галочки»? Чому тисячі військових залишають частини і як це зупинити? Чому насправді влада відкрила кордони для молоді 18–22 років і які будуть наслідки таких дій? «Мирні плани» та заморожені конфлікти: що чекає на Україну і хто понесе відповідальність за імовірну втрату території?

Відповіді на ці та інші питання читайте в інтерв'ю Віталія Гузія з Дмитром Разумковим.

Віталій Гузій:

Як ви оцінюєте соціальну складову держбюджету України на 2026 рік? Загалом заплановані видатки на яку мають збільшитися на 10% та сягнути 467 млрд грн, що в свою чергу на 45 млрд більше, ніж в цьому році?

Дмитро Разумков:

Перше, я не думаю, що сьогодні ми маємо право говорити про бюджет на 2026 рік, коли говоримо про цей документ.

Тому що це бюджет, в якому так само закладені схеми Міндіча і всіх інших. Для того, щоб бюджет на наступний рік був адекватним, цей треба повністю переглянути. А – прибрати корупційну складову, Б – реально нормально порахувати.

Ні я, ні мої колеги з «Розумної політики» не голосуємо за бюджет вже третій рік поспіль, тому що він неправильно збалансований.

Наприклад, хочу нагадати, що раніше «дірка» була понад 600 млрд грн, в цьому році – виключно на армію – 830 млрд грн, а на наступний рік «дірка» складає вже близько трильйона.

Це безпосередньо впливає і на соціальну складову, про яку ви говорите. Якщо ми дивимося на цей документ, то він поганий, тому що немає підняття мінімальної зарплати для військових. Вона третій рік поспіль стоїть 20100, її не міняють і навіть не збільшують на показник інфляції, індексацію не роблять.

Якщо ми говоримо про соціальну складову, мінімальну пенсію піднімають на наступний рік на 234 гривні. Я пропонував колегам по парламенту взяти, сходити в пенсійний фонд, їх там поб'ють і може таким чином до них дійде, що бюджет, в якому підніття мінімалки на на-

ступний рік на 234 грн, це не бюджет.

Є наш законопроект, де ми рахували, скільки буде коштувати держбюджету підняття мінімальної пенсії в два рази. Це буде трохи менше 21 млрд грн. (це чотири дні війни). Плюс забрати половину програм Зеленського, адже, наприклад, «зимову тисячу» отримають не тільки пенсіонери та малозабезпечені, а й заможні люди, що є недоцільним. І багато інших речей. Наприклад, Офіс президента нам на наступний рік обходиться в 5,5 млрд грн. Фінансування партії, в першу чергу «Слуги народу» ще майже в мільярд гривень, якщо бути точним, в 850 мільйонів.

Оці речі позабирати – це вже більше, ніж половина потрібних грошей для забезпечення підняття мінімальної пенсії в два рази.

Якщо ми з вами говоримо про вчителів, з одного боку там рекордні цифри, з іншого боку це маніпуляція і «кидок» вчителів. Ми вже третій рік поспіль б'ємося над тим, щоб мінімальна зарплата вчителя відповідала трьом мінімалкам, так як це написано в законі.

Віталій Гузій:

Ви вважаєте, що цей проект, який зараз представлений стосовно держбюджету – це вже підготовка до виборів?

Дмитро Разумков:

Сто відсотків. Я поясню.

Наприклад, вони роблять додаткове фінансування для вчителів, виходячи майже на той показник, який має бути, тобто на три мінімалки для зарплати, виходячи з того, що вони не збільшують видатки на зарплати, які будуть зберігатися в наступному році, в 27-му, в 29-му, в 30-му. Що роблять вони? Вони закла-

дають премію на престиж професії. Тобто зарплати залишаються ті самі, а на 26-й рік вони закладають додаткову суму, яка розрахована виключно на рік. Тобто на 27-й рік цих грошей не буде. А якщо переобралися, далі можна знову продовжити доплати.

Так само, як з «зимовою тисячею». Зараз в постанові Кабміну написано, що її можна отримати в 25-му році, а вже в 26-му якщо вистачить грошей, а якщо не вистачить, то не буде виплат. Тобто це дуже нагадує не допомогу тим же вчителям, а просто намагання отримати їх голоси на майбутніх виборах.

Аналогічна ситуація з мінімалкою. Мінімальна зарплата зростає на 600 з копійками гривень. Фактично, якщо ви заберете інфляцію, то у вас мінімальна зарплата не зростає. Там зростання буквально декілька відсотків. Але якщо брати не номінальну інфляцію, а реальну, не те, що порахували, а те, що ви йдете в магазин і те, що ви бачите на полках, то у вас мінімальна зарплата на наступний рік не зростає взагалі.

Тому назвати цей законопроект соціальним в мене язик не повернеться. Там зроблено все для майбутніх виборів і там зроблено все для збереження корупційних схем. Тому ми вимагали, щоб цей бюджет був переглянутий. Не просто намалявати цифри, а щоб воно дійсно працювало, і плюс – частину зекономлених коштів, в тому числі з корупційних історій, відправити на потреби соціальної допомоги, захисту людей.

Віталій Гузій:

Як Захід реагує на недосконалу соціальну політику України? З початку повномасштабної війни всі внутрішні ресурси та податки країни йдуть на по-

криття військових потреб, а соціальна сфера фінансується за рахунок допомоги наших європейських партнерів. Чи якось вони намагаються нормалізувати цю соціальну політику?

Дмитро Разумков:

Просто це не їх проблема. Це проблема і це зона відповідальності української влади. Ну чому там німці мають думати про українських пенсіонерів? Вони точно не будуть про це думати.

Там інша проблема, яка існує вже декілька років. Коли ти зустрічаєшся з європейцями, вони кожного разу все більш наполегливо задають одне і те ж питання – як нам пояснювати своєму суспільству, кожного разу, що ми забираємо гроші платників податків нашої країни, віддаємо в Україну, де ці кошти крадуть, як нам переконувати своє суспільство, що це правильний процес? І в мене немає аргументів, що їм на це сказати.

Віталій Гузій:

Тобто мета західної допомоги Україні протягом останніх чотирьох років – це просто підтримка політичної стабільності України, її обороноздатності для забезпечення безпеки, і в тому числі наших партнерів? Захід готовий задля власної безпеки закривати очі і на корупційні прояви?

Дмитро Разумков:

Я не знаю, чи готовий Захід закривати очі на корупційні історії... Ми точно не готові. Тому що це не питання Заходу, це питання України. Чи знають вони про корупційні скандали? Так, вони їх бачать.

Їх дійсно турбує дуже, щоб це не розбалансувало систему сьогодні. Коли ти говориш з тими, хто наближений до влади, вони кажуть, що не можна гово-

рити про корупцію, так як це сьогодні відбувається, це треба відкласти на після війни. Я кажу, в мене тоді до тебе просте запитання: «тобі не здається, що корупціонери будуть робити все для того, щоб війна не закінчувалася, щоб не виникло питань до них щодо їх корупції?»

Ми внесли на розгляд законопроект щодо порівняння корупції під час війни до відповідальності за державну зраду – від 15 років до пожиттєвого з конфіскацією майна. І вже 2 роки лежить цей законопроект без розгляду, щоб його, не дай Боже, не проголосували.

Віталій Гузій:

Як ви оцінюєте рішення про відкриття кордону для чоловіків 18 - 22 років?

Дмитро Разумков:

Важко сприймати рішення, яке не носить логічної складової.

Перше, або не треба було закривати взагалі кордони так, як це було, або одразу відкрити так, як це працює в Ізраїлі, або треба зробити так, як, наприклад, пропонуємо ми, дати можливість вільного перетину кордону всім тим, хто не підпадає під мобілізацію – має бронювання, має відстрочку, менше 25 років.

Чому виїхало вже понад 100 тисяч молодиків? Не тому, що вони бояться, що їх мобілізують, адже вони не потрапляють під мобілізацію. Вони виїхали, тому що не вірять українській владі, що сьогодні це відкрили, завтра це заборонять, і вони не зможуть нікуди поїхати.

Недовіра до влади та державних інституцій призвела до того, що хлопцям простіше виїхати, аніж ризикувати тим, що завтра передумають і скасують таку можливість. Тобто це навпаки,

додатковий стимул виїхати. Це результати, які ми сьогодні бачимо.

Наступне питання щодо мобілізації. Дійсно, сьогодні величезний дефіцит людей на фронті. Сьогодні шалене СЗЧ, понад 310 тисяч, плюс дезертири. Але по факту, можна далі вводити обмеження, ще створити ТЦК, які будуть займатися «бусифікацією», але це не дасть жодного результату, реального результату для Збройних Сил України.

Що робить ТЦК? Вони працюють для галочки. Їм байдуже, кого вони мобілізують. Їм просто треба виконати план.

Ми пропонуємо абсолютно інакші підходи.

Перше, це виконати все ж таки норму закону про терміни служби. В залежності від того, де ти несеш службу, в тебе міняються терміни цієї служби. Якщо ти сидиш постійно на нулі, то ти швидше зможеш потрапити додому. Якщо ти сидиш у Львові, ну, вибач, тоді ти будеш довше служити.

Друге питання, це ротация. Третє питання, це додаткова відпуска. Військові кажуть, ми одну не можемо відгуляти, бо людей немає.

Наступне питання, це виплата грошової допомоги при підписанні першого контракту. Є відповідний законопроект, що при підписанні першого контракту – мільйон гривень. Там, зокрема, прописані норми, щоб не було так, що взяв гроші і пішов в СЗЧ, є різні запобіжники.

Наступне. В нас величезна кількість по посадам. 46 тисяч в ТЦК – давайте подивимося, хто реально воював, а хто ні. Давайте їх спочатку відправимо і хай вони покажуть, як будуть захищати Батьківщину і допомагати ЗСУ. →

Адже «бусифікувати» в Києві дуже легко, а на фронті ситуація трохи інакша.

До речі, вивільнені кошти на утримання працівників ТЦК можна буде направити на виплати за контрактом. Плюс, коли вони «бусифікують» людину, вона потрапляє до «учебки». Держава на неї витрачає кошти на форму, на озброєння, на харчування, на тренування, на полігони, на снаряди, на набої, на техніку, на зарплату, на багато інших речей. Витрачає час. Потім людина їде на фронт, і по дорозі тікає в СЗЧ. Тобто всі ці шалені кошти, які були витрачені, можна було викинути в смітник і все.

По факту, ми сьогодні бачимо абсолютно зруйновану систему мобілізації. Набагато ефективніший процес рекрутингу, якщо в нього додати мотиваційні елементи.

Віталій Гузій:

Ви вважаєте, що ресурси і зараз є для того, щоб мобілізація відбувалась на добровільній, а не примусовій основі?

Дмитро Разумков:

Ця можливість була ще на початку війни, коли у нас стояли черги в військоматі, пам'ятаєте? А влада казала, нам люди не потрібні, вже достатньо. Я тоді звертався до міністра оборони і казав, не розвертайте людей, ви не знаєте, скільки буде йти війна. Треба було формувати і готувати резерви.

Пригадайте відношення до людини у формі в 2022 році - це викликало величезну

повагу і обіймали, і дякували. А зараз, коли бачать людину в формі, переходять на іншу сторону вулиці.

Те, що сьогодні відбувається в ТЦК і СП, це фактично демотивація, це руйнування іміджу Збройних сил України. Я не знаю, чи це робиться навмисно, чи тому, що дурні ті, хто запускали цей процес. Але результат ми маємо саме такий.

Віталій Гузій:

Ми бачимо багато прикладів, які дозволяють казати про те, що влада готується до виборів. Це і підняття виплат медикам, освітянам, це і випуск молодиків за кордон. Чи дійсно влада розглядає можливість проведення виборів в наступному році? І якщо так, то в яких умовах?

Дмитро Разумков:

Щодо виборів то їх проведення під час війни неможливо. Військові на фронті не зможуть прийняти участь, люди за кордоном не зможуть прийняти участь. Розставляють біля кожної дільниці ТЦК і всі, хто не підтримує владу на ці дільниці не потраплять.

Щодо рішення про відкриття кордонів для молодиків 18-22 я хотів би нагадати, що саме ця категорія людей вийшла на Майдан на підтримку антикорупційних органів. Влада таким чином від них позбулася, мінус

тисяч.

Наступне питання щодо виборчого процесу. Він точно буде потрібен після закінчення війни. Треба міняти законодавство на поствоєнні вибори. Це, можливо, одноразовий закон, і хоча не зовсім гарно звучить, але він має бути, тому що за тими нормами, які є сьогодні, провести вибори в парламент неможливо.

Вибори під час воєнного стану - немає демократії, немає свободи слова, немає можливості агітації, нічого немає.

Ідея щодо проведення виборів за допомогою «Дії»?

По-перше, це крива програма, яка сипалась навіть коли було голосування на Євробаченні. По-друге, вона достатньо «дірява». Саме звітні свого часу витягнули всі реєстри росіяни. Пам'ятаєте, нещодавно це було.

Вибори потрібні після завершення війни в демократичний спосіб, щоб там всі могли взяти участь і в якості виборців, і в якості тих, хто себе буде висувати.

І після виборів ми маємо створити професійний уряд, не за політичними квотами. В наступному уряді не має бути політики, а має бути формування політик по кожному з міністерств. І у людей має бути план, з яким вони будуть працювати. І працювати не на Президента чи депутатів, а працювати на Україну, працювати на народ нашої держави.

Віталій Гузій:

Як ви оцінюєте наслідки корупційного скандалу, так званого Міндич-гейту, для влади і, взагалі, з точки зору реформатування владної архітектури в Україні?

Дмитро Разумков:

Я вважаю, що вони вже втратили. Навіть для го-

лосування Бюджету-2026 не вистачає голосів. Це означає, що керованість над парламентом в них тріснула. Є криза в монобільшості і чи зможуть вони її владнати, я не знаю.

Я думаю, що частина депутатів монобільшості виступає за новий склад уряду, за переформатування влади.

Крім того має бути об'єднання парламенту навколо ідеї збереження державності. Я зараз не пропоную об'єднуватись в одну фракцію, підписувати коаліційну угоду, тощо, але є ключові питання, які мають бути вирішені парламентом. І в тому числі і Кабінет міністрів України - це питання парламенту.

Віталій Гузій:

Нещодавно було презентовано американський мирний план з 28 пунктів. Також в ЄС пропонують свої правки. Як ви загалом оцінюєте ці ініціативи? В чому Україна має принципово тримати послідовність, сприймати як свої червоні лінії, а в чому можливий торг, компроміс та взаємні поступки?

Дмитро Разумков:

Це, в першу чергу, зона відповідальності Президента Зеленського.

Давайте пригадаємо, вже було два плани - 22 рік Стамбул і 25 рік Женева.

Стамбул - повернення всіх територій, окрім так званої ЛДНР, а також питання Криму, це спільне керування під егідою ООН. Повернення Запорізької АЕС. Було шалене піднесення українського суспільства, тому що країна, яку хотіли захопити за три дні, дала по зубам Росії. Крім того, збереження енергетики, збереження людських життів.

Сьогоднішній план: мінус Луганська, мінус Донецька області, мінус частина Запорізької і частина Херсонської областей, мінус Крим.

Причому, якщо вірити тим документам, Луганська, Донецька і Крим, фактично і де-юре буде визнано американцями за росією? А зруйнована енергетика, зруйнована економіка, тисячі загиблих, мільйони людей з ПТСР, величезна кількість ветеранів, людей з інвалідністю

і багато інших речей.

Я хотів би нагадати, що була формула миру Зеленського, не України, а Зеленського, потім був мирний план Зеленського, потім був план потужності, стійкості і так далі. Жоден з них не виконаний. Були кордони 91-го року. Пам'ятаєте всі ці пункти? Що помінялося?

Ніхто, нічого не зробив для того, щоб сформувати свій план, а здебільшого приїжджали зі своїми «хотілками», навіть коли чітко чули відповідь «Ні». Я зараз, наприклад, говорю про НАТО.

Коли ти їдеш з позицією «Ми хочемо в НАТО» і знаєш позиція Трампа - «Ні», позиція частини європейських країн - «Ні», позиція керівництва НАТО - «Ні», а ти приїжджаєш, і як дурень в стінку - так воно не працює. Приїдь з іншим форматом. Приїдь не «хочу в НАТО», а наприклад, з іншими гарантіями безпеки і спробуй їх просувати як альтернативу.

Так само і по мирним планам. Американці працювали над ними судячи з всього з росіянами, наших там не було.

Віталій Гузій:

Тобто ви вважаєте американський план в тій редакції, яка зараз є, він неприйнятний?

Дмитро Разумков:

Я не сказав, що він неприйнятний. В тій редакції, яка є, над ним треба працювати. Дуже велика кількість в мене запитань, на які немає відповіді. Наприклад, щодо демілітаризованої зони. Що таке демілітаризована зона? Це вивід військ? Яка влада там знаходиться, українська чи російська? Яка поліція? Яка безпекова складова? Яка соціальна складова? Хто приймає рішення? Хто слідує за правами людини?

Де знаходитиметься фронт? Там, де зараз, чи на кордоні Донецької і Дніпропетровської областей? Що буде з людьми які залишаться? А якщо хтось хоче виїхати, як ми забезпечимо цей процес? І це лише 5% того, що маємо вирішити, виключно по цьому пункту плану в 28 пунктів. Розумієте?

Також щодо гарантій безпеки. Як вони будуть працювати? Чи будуть застосовувати іноземні війська, тощо.

Віталій Гузій:

Як ви вважаєте, чи можна було російсько-українську війну уникнути через виконання мінімальних домовленостей?

Дмитро Разумков:

Я не був залучений до мінських домовленостей і до будь-якого іншого процесу, навіть будучи головою Верховної Ради, ні разу.

Мене не запитували моєї думки, тим більше я не був частиною переговорних процесів, які відбувалися. Що стосувалося Мінська, навіть Верховна Рада туди не була долучена.

Об'єктивно думаю, що сьогодні порівнювати ті перемовини і ці перемовини не зовсім коректно. Вірніше, Мінські, Стамбульські і сьогоднішні - це три великих різниці.

Єдине, про що я хочу сказати, коли ми беремо все ж таки повномасштабну війну, то починаючи з 24 лютого 2022 року, будь-який документ або будь-яка ідея щодо завершення війни, кожен наступний «мирний план», він гірший, ніж попередній для нас. Це конкретні факти. Мені це так само не подобається, як і вам, як і всьому українському суспільству.

Віталій Гузій:

В який момент ви зрозуміли, що вам, вашим переконанням, не по дорозі з політичною лінією «Слуг народу», Офісу Президента, що стало рубіконом, який вас заставив замислитися про вільне від них політичне плавання?

Дмитро Разумков:

Я не поміняв ту позицію, з якою і Зеленський, і партія «Слуга народу» йшли в 2019 році на вибори. І я якраз вважаю, що дуже багато з того, що ми обіцяли людям, ми ще не зробили. І маємо це зробити, тому що це наша відповідальність.

А от чому іншим стало не по тому шляху, який вони обіцяли українському народу, це вже питання до них. Це кожного персональна відповідальність і я думаю, що люди дадуть своє визначення тим чи іншим діям на наступних виборах.

БАЗОВА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА: ЩО ЦЕ ТАКЕ, ЯКІ УМОВИ ОТРИМАННЯ ТА ЯКИЙ РОЗМІР ВИПЛАТ?

В Україні розпочався новий етап експериментального проекту з надання базової соціальної допомоги.

Відтепер розширюється перелік категорій отримувачів — оформити та отримати допомогу зможе більша кількість родин з низьким рівнем доходів, зокрема й ті, які раніше не були отримувачами конкретних видів соціальної допомоги. Родини вже можуть звертатися з відповідними заявами до найближчого сервісного центру ПФУ.

Про це зазначають у Мінсоцполітики.

Що таке «базова соціальна допомога»

Така допомога трансформує 5 видів державної допомоги в одну суттєву державну підтримку. Вона передбачає комплексний підхід до підтримки малозабезпечених сімей: замість окремих виплат родина отримує одну — базову, розраховану на всю сім'ю.

Експериментальний проект стартував 1 липня 2025 року — перший етап охопив отримувачів окремих видів соціальних допомог. Тепер новий етап бета-тестування — проект

розширюється на усі сім'ї, які відповідають критеріям, навіть якщо раніше вони не отримували соціальні допомоги.

Критерії, за якими базова соціальна допомога не призначається:

- у сім'ї є працездатні дорослі, які не працюють, не навчаються, не займаються підприємницькою діяльністю, не проходять військову службу і не стоять на обліку в центрі зайнятості понад 3 місяці (винятки — догляд за людиною з інвалідністю, сплата ЄСВ, втрата працездатності тощо);

- хтось із членів сім'ї за останній рік придбав майно або зробив покупку на суму понад 100 000 грн (наприклад, купівля житла, авто, валюти, цінних паперів);

- на банківських рахунках сім'ї більше ніж 100 000 грн або облігації на таку ж суму;

- у власності сім'ї є друга квартира або будинок (винятки — житло на тимчасово окупованих територіях, зонах бойових дій або зруйноване через війну; спадщина, гуртожитки, житло дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування — за умови, що

воно не здається в оренду);

- у сім'ї є більше одного автомобіля, якому менше ніж 15 років (винятки — авто, отримані через ОСЗН, для людей з інвалідністю або ті, що знищені чи перебувають у розшуку).

Розмір допомоги є індивідуальним: він прив'язаний до базової величини, яка зараз становить 4 500 грн, і розраховується як різниця між загальною сумою цієї величини для всіх членів сім'ї та їхнім середньомісячним доходом. Докладніше, що враховується, читайте у матеріалі Пенсійного фонду України за посиланням.

Як розраховується допомога:

- 100% базової величини — для першого члена сім'ї (уповноваженого представника, який подає заяву на призначення);

- 100% — для кожної дитини віком до 18 років, а також для людей з інвалідністю I або II групи;

- 70% базової величини — для кожного наступного члена сім'ї.

Для тих, хто має право на пенсію за віком або до-

сягли 60 років, але не мають достатнього страхового стажу, розмір базової соціальної допомоги розраховується пропорційно їхньому стажу:

- менше 10 років — 53% від базової величини;
- від 10 до 20 років — 62%;
- від 20 до 30 років — 70%.
- 30 років і більше — 88%.

Водночас зберігається право вибору: перейти на базову соціальну допомогу або залишити ті види допомоги, які були призначені раніше.

Так, йдеться про:

- державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям;

- допомогу на дітей одиноким матерям;

- допомогу на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях;

- тимчасову державну допомогу дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме;

- державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.

Тобто, якщо заявник або хтось із членів сім'ї вже отримує одну з перелічених допомог, для оформлення базової соціальної допомоги потрібно буде відмовитися від цих виплат на користь нової.

Як оформити допомогу

Подати заяву може лише один член сім'ї — допомогу призначають на всю сім'ю, а виплату отримує той, хто звернувся. Склад сім'ї фіксується на дату звернення.

Усі, хто відповідає умовам експериментального проекту, можуть звернутися до найближчого сервісного центру Пенсійного фонду України з письмовою заявою.

Важливо: заяву в ПФУ має власноруч підписати кожен повнолітній член сім'ї, який отримуватиме допомогу.

Можливість оформити базову соціальну допомогу доступна також онлайн — у застосунку Дія. Однак на цьому етапі скористатися нею можуть лише отримувачі таких видів допомог:

- допомоги малозабезпеченим сім'ям;

- виплати на дітей одиноким матерям;

- допомоги на дітей, які виховуються в багатодітних сім'ях (зараз подати заяву можна тільки в Пенсійному фонді України).

Важливо: щоб подати заяву онлайн, у Дії потрібен біометричний документ — ID-картка або закордонний паспорт, а також верифікований податковий номер (РНОКПП).

Загалом заява подається двічі: спершу — заява про намір отримати базову соціальну допомогу. У ній зазначаються особисті та контактні дані заявника, а також інформація про всіх членів сім'ї. Згодом, якщо сім'я погоджується з розрахованим розміром допомоги, уповноважений представник підписує заяву про призначення базової соціальної допомоги.

Виплата базової соціальної допомоги призначається на шість місяців, а далі автоматично продовжується на весь час експериментального проекту — 2 роки.

ЯК БАГАТОДІТНІЙ СІМ'Ї ОТРИМАТИ ПІЛЬГИ НА КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ?

Багатодітні родини (виховують трьох і більше дітей) мають право на різні види допомог від держави.

Як зазначає Мінсоцполітики, однією з допомог є пільги на житлово-комунальні послуги. Багатодітні сім'ї мають право на 50-відсоткову знижку:

- на оплату житла в межах норм, передбачених законодавством (21 кв. м загальної площі житла на кожного члена сім'ї, який постійно проживає в жиллому приміщенні (будинку), та додатково 10,5 кв. м на сім'ю);

- на користування комунальними послугами (газопостачання, електропостачання, водопостачання та інші послуги) та вартості скрапленого балонного газу для побутових потреб (у межах норм, визначених законодавством);

- на вартість твердого та рідкого пального побутового палива (у разі, якщо будинок не має центрального, газового та електроопалення).

Комунальні пільги може отримати родина, в якій середньомісячний сукупний дохід на одну людину за попередні 6 місяців не перевищує розмір доходу, який дає право на отримання цих пільг (податкова соціальна пільга у 2025 році — це 4240 грн).

Багатодітній сім'ї, яка вперше отримала посвідчення, для отримання пільги на оплату житла та комунальних послуг, необхідно бути зареєстрованою в Реєстрі осіб, які мають право на пільги.

Куди звернутись для оформлення пільг?

Людина може на власний вибір скористатись одним з варіантів:

- подати документи онлайн через вебпортал електронних послуг ПФУ, мобільний застосунок “Пенсійний фонд”

- особисто прийти до сервісного центру Пенсійного фонду, до органу соціального захисту населення або до центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП)

- надіслати документи електронною поштою на адресу органу Пенсійного фонду.

Які документи знадобляться:

Багатодітним сім'ям, інформація про які є в Реєстрі, пільга з оплати житлово-комунальних послуг оформлюється на підставі:

- заяви про надання пільг на оплату ЖКП, придбання твердого палива і скрапленого газу;

- довідки про наявність у жиллому приміщенні пального опалення та/

або кухонного вогнища на твердому паливі (якщо оформляється пільга на придбання твердого палива і скрапленого газу).

Якщо сім'я проживає не за адресою реєстрації, а за іншою адресою, треба додати документ, що підтверджує фактичне місце проживання (наприклад,

довідку про статус ВПО або акт обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/фактичного місця проживання).

ЯК ПОВЕРНУТИ НЕЯКІСНІ ЛІКИ В АПТЕКУ?

Всі ми знаємо, що відповідно до статті 9 Закону України «Про захист прав споживачів» споживач має право обміняти непродовольчий товар належної якості на аналогічний у продавця, в якого він був придбаний, якщо товар не задовольнив його за формою, габаритами, фасоном, кольором, розміром або з інших причин не може бути ним використаний за призначенням.

Однак з цього правила є ряд виключень, про які треба пам'ятати.

Так, Постановою КМУ №172 від 19 березня 1994 року «Про реалізацію окремих положень Закону України «Про захист прав споживачів» затверджено Перелік товарів належної якості, що не підлягають обміну/поверненню, де вказано, що лікарські засоби не підлягають поверненню.

Та можливе виключення з виключення!

Відповідно до частини 2 статті 21 Закону України «Про лікарські засоби» ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ реалізація (відпуск) громадянам неякісних лікарських засобів або таких, термін придатності яких минув або на які відсутній сертифікат якості, що видається виробником.

Зокрема, повернути можна лише лікарські засоби та медичні вироби належної якості, надавши розрахунковий документ на їхнє придбання, передбачений Законом України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадсько-го харчування та послуг». У такому випадку споживач має право просити повернути сплачені за ліки гроші або замінити препарат на аналогічний.

Так, факт неналежної якості лікарського засобу чи медичного виробу підтверджується такими

документами:

- висновком щодо якості лікарських засобів, виданим підпорядкованою лабораторією територіального органу Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками та/або уповноваженою лабораторією;

- розпорядженням Держлікслужби щодо заборони обігу лікарського засобу.

У разі виникнення сумніву щодо якості лікарських засобів, покупець має можливість звернутись до Департаменту контролю якості лікарських засобів Держлікслужби. Неякісні лікарські засоби, включаючи ті, термін придатності яких закінчився, підлягають утилізації та знищенню, відповідно до Правил утилізації та знищення лікарських засобів, затверджених МОЗ.

Адвокат права

ЧИ ДІЄ ПРОСТРОЧЕНИЙ ПАСПОРТ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Під час воєнного стану українці часто стикаються з ситуаціями, через які неможливо вчасно вжити всіх заходів для того, щоб вклеїти фотокартку до паспорта чи обміняти документ, строк дії якого закінчився.

Згідно з постановою Кабміну, документи посвідчують особу та вважаються такими, що підтверджують громадянство України, упро-

довж всього терміну дії воєнного стану та протягом 30 календарних днів з дня його припинення чи скасування:

- паспорти громадян України у формі ID-картки (строк дії яких закінчився після 24.01.2022 року та в період дії воєнного стану);

- паспорти громадян України у формі книжечки, до яких не вклеєно фотокартку особи у разі досягнення нею

25-річного або 45-річного віку (строк вклеювання до яких настав після 24.01.2022 та в період воєнного стану).

Ці документи підлягають обміну або вклеюванню нових фотокарток відповідно до досягнутого віку протягом 30 календарних днів з дня припинення чи скасування воєнного стану.

УРЯД ЗБІЛЬШИВ ВИПЛАТИ ДЛЯ ЧЛЕНІВ РОДИН ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

Уряд ухвалив постанову № 1499 “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 березня 2014 р. № 76”, якою визначено, що з 1 грудня 2025 року щомісячні доплати до пенсій непрацездатним членам сімей Героїв Небесної Сотні збільшуються до 12 971 грн. У разі наявності в сім'ї двох або більше не-

працездатних членів, ця сума розподіляється між ними порівну.

Нормативним актом визначено перелік непрацездатних членів сім'ї, які мають право на таку доплату. Відтепер виплати нараховуватимуться не лише особам, які отримують пенсії у разі втрати годувальника, а й тим, хто одержує

пенсію за віком або по інвалідності, якщо вона призначена відповідно до Закону України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”.

Сума виплачуваної пенсії, з урахуванням доплати, не може перевищувати максимального розміру (23 610 грн).

ЯК, ПЕРЕБУВАЮЧИ ЗА КОРДОНОМ, НАБУВАТИ СТРАХОВИЙ СТАЖ В УКРАЇНІ?

Українці, що рятуються від війни за кордоном, мають можливість продовжувати набувати страховий стаж для майбутньої пенсії. Це важливо насамперед для людей, яким залишилося небагато часу до виходу на пенсію або які перебувають у країнах без угоди про соціальне забезпечення з Україною.

Добровільно сплачувати внески до Пенсійного фонду України, незалежно від місця свого перебування, може будь-який українець, який відповідає двом умовам:

- дані про нього наявні в реєстрі застрахованих осіб;
- він не є пенсіонером.

При цьому сплачувати добровільний пенсійний внесок можна як за себе, так і за іншу особу, яка відповідає зазначеним умовам (наприклад, діти – за батьків, дружина – за чоловіка тощо).

Коли та скільки потрібно сплачувати?

Людина сама визначає, з якою періодичністю і в якому розмірі робити внески. Це залежить від її фінансових можливостей.

Щоб до страхового стажу було враховано один місяць, сума внеску має бути не меншою за мінімальний страховий внесок. На сьогодні це 1 760 грн (22% мінімальної зарплати 8 000 грн). Це приблизно 36 євро. Сплачуючи цю суму щомісяця, людина набуде страховий стаж.

Чи можна скористатись таким правом, якщо працюєш за кордоном?

Взяти добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування можна незалежно від факту свого працевлаштування (незалежно від того, де пра-

цюєш – в Україні чи за кордоном).

Як укласти договір про добровільну участь?

Усе робиться онлайн – швидко і просто.

Зайдіть на вебпортал Пенсійного фонду України: www.portal.pfu.gov.ua

В особистому кабінеті оберіть розділ “Договір на добровільну участь”.

Заповніть форму, підпишіть договір за допомогою кваліфікованого електронного підпису (КЕП).

Сплачуйте внески у зручний час і в тому розмірі, який ви бажаєте.

Чи можна сплатити платіж з-за кордону?

Так, здійснити добровільний платіж можна карткою будь-якого банку, обравши у відповідному розділі опцію “Сплатити через Portmone”.

За інформацією ПФУ

ЯК ОФОРМИТИ ДОВІДКУ ВПО?

Довідку ВПО можна отримати офлайн або онлайн, обравши зручний спосіб звернення.

ОФЛАЙН

Звернутися можна за місцем фактичного проживання до:

- ЦНАПу;
- органу соціального захисту населення;
- виконавчого органу сільської, селищної чи міської ради.

Якщо звернення подається безпосередньо до уповноваженого органу, довідку видають у день подання заяви.

Вона роздруковується на аркуші формату А4, підписується посадовою особою та скріплюється печаткою. Тож Ви отримаєте паперовий примірник, а довідка відображатиметься в Дії.

ОНЛАЙН

З квітня 2024 року довідку ВПО (а також доплату на проживання) можна оформити в застосунку Дія — як для всієї сім'ї, так і для однієї людини.

У день звернення електронна довідка з'являється серед документів у застосунку.

Таку довідку можна:

- пред'являти у Дії з QR- або штрихкодом;
- ділитися електронною копією, якщо отримувач підключений до Порталу Дія.

Паперова чи електронна довідка — як краще?

Загалом електронної довідки достатньо — її приймають усі органи влади, але трапляються винятки, наприклад, роботодавець може вимагати паперову копію, якщо планує отримати компен-

сацію за працевлаштування ВПО. У такому разі роздруковка скріншота з Дії не підходить.

Згідно з п. 2-1 Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік ВПО, особа, яка подала заяву онлайн, може звернутися до уповноваженого органу або особи громади / ЦНАПу за місцем перебування на обліку — і отримати паперову довідку у день звернення (з відміткою про електронне подання).

Бажано звертатися безпосередньо до органу соцзахисту населення, зазначеного у Вашій довідці. Формально видати паперову довідку можуть також ЦНАП або уповноважені особи рад, однак на практиці вони не завжди мають технічну можливість це зробити.

Юридичний poradnik для ВПО

АНОНС! ЧИТАЙТЕ В НАСТУПНОМУ НОМЕРІ:

✓ ПРОФІЛАКТИЧНІ ЩЕПЛЕННЯ В УКРАЇНІ

(З 01.01.2026 зміниться Календар профілактичних щеплень - додається щеплення проти ВПЛ, зміна вакцинації за віком та комбіновані вакцини)

✓ ДОПОМОГА ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ НА ПРИДБАННЯ ЖИТЛА

(2 млн грн від держави на придбання нової домівки для ВПО)

✓ РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ВІДСТРОЧКУ

(Реалізація військовозобов'язаним права на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації)

БЕЗОПЛАТНА ПРАВНИЧА ДОПОМОГА

Отримати юридичну консультацію або правову допомогу можна за наступними контактами:

телефон: 0 800 213 103

e-mail: info@legalaid.gov.ua

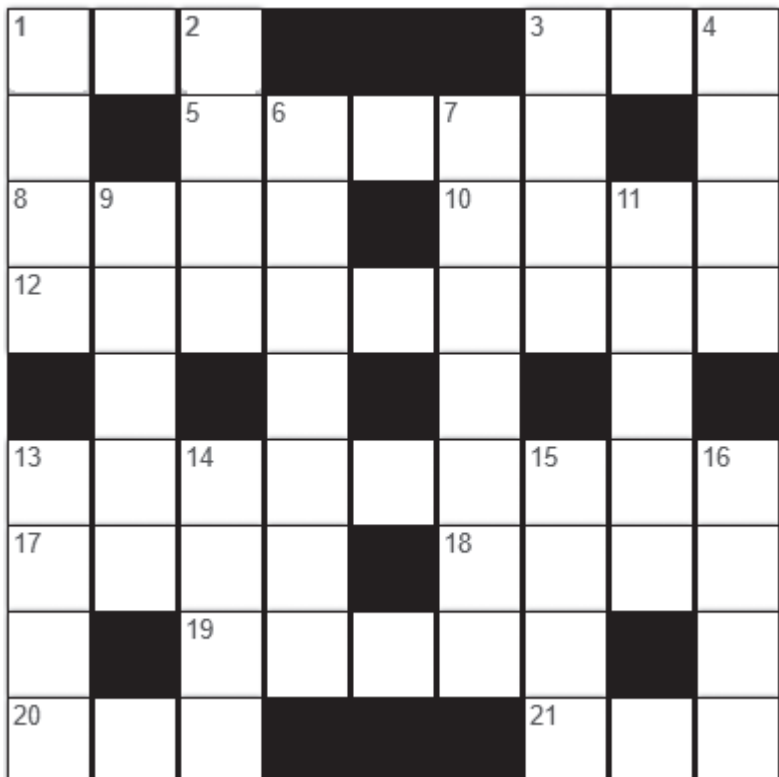
ПЕРЕДПЛАТА - 2026

НА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВУ ГАЗЕТУ «ПОРАДИ ЮРИСТА»

Шановні читачі!

Якщо ви хочете знати свої права та вміти їх відстоювати, знайти відповіді на актуальні питання, бути в курсі змін законодавства, а також читати ексклюзивні інтерв'ю з українськими правниками, політиками, експертами, волонтерами та захисниками, оформіть передплату на газету у поштових відділеннях за каталогом видань «ПРЕСА ПОШТОЮ»

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 49801

По горизонталі:

1. Герцог.
3. Безліса рівнина, рівний, широкий простір.
5. Пристрій на стволі вогнепальної зброї для прицілу.
8. Фігура, що має вигляд витягнутого круга.
10. Людина, яка за дорученням того, хто хоче одружитися, або його рідних сватає обрану особу.
12. Невелике військове судно, що має броню й гармати середнього калібру.
13. Фахівець із політології.
17. Постанова, розпорядження найвищого органу влади або глави держави, що має силу закону.
18. Різноманітна за складом суміш спецій, створена англієцями під час колонізації Індії як спроба скопіювати смак індійських страв.
19. Кількість якоїсь речовини в складі чого-небудь.
20. Корейська автомобілебудівна компанія.
21. Найбільший підрозділ геологічної історії Землі, що об'єднує кілька ер.

По вертикалі:

1. Молдаванський танець і музика до нього.
2. Пристрій особливої конструкції для перекриття трубопроводу.
3. Південне вічнозелене дерево або кущ, висушене листя якого вживають як приправу до страви.
4. Умовний графічний знак, що позначає музичний звук певної висоти і тривалості.
6. Літературний прийом, який полягає в навмисному порушенні логічного зв'язку з метою створення іронії.
7. Апарат, за допомогою якого здійснюється копіювання методом ксерографії.
9. Частина граблів, борони, де закріплено зубці.
11. Виконавець ролей у театральних виставах.
13. Вмикання електричного струму для надання руху машині, механізму.
14. Дошка або кілька дощечок на стояках, куди сідають або кладуть, ставлять що-небудь.
15. Кавовий напій, що складається з молока і кави еспресо.
16. Урочиста пісня, прийнята як символ державної або класової єдності.

По горизонталі: 1. Дюк 3. Лан 5. Рамка 8. Ова 10. Світ 12. Кіножурка 13. Політолог 17. Указ 18. Карі 19. Вміст 20. KIA 21. Бон
По вертикалі: 1. Дюк 3. Лан 5. Рамка 8. Ова 10. Світ 12. Кіножурка 13. Політолог 17. Указ 18. Карі 19. Вміст 20. KIA 21. Бон

2025 р. Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Свідоцтво KB 23224-13064ПР від 22.03.2018р. Ідентифікатор медіа - R30-03093

Засновник: ТОВ «Редакція газети «ПОРАДИ ЮРИСТА» (ЄДРПОУ 41861792)

Телефон редакції: +38 (050) 692-13-30, e-mail: porady_urista@ukr.net

Головний редактор Закутайло О. П. Заст. Головного редактора Закутайло С. О.
Керівник проекту Бортнік Р. О.

Газета виходить 1 раз на місяць. Тираж - 1000 прим.

Віддруковано в друкарні «Від і До». Адреса: м. Чернівці, вул. Заводська 37 - В.

Тел 0503763347. Замовлення № 1405

Відповідальність за точність і достовірність інформації несе автор.

За точність та зміст реклами - рекламодавці.

За якість друку відповідає друкарня.

Редакція не завжди поділяє точку зору автора публікації. Редакція залишає за собою право редагувати матеріал.

При використанні публікацій газети «Поради юриста» посилання на газету обов'язкове.

Матеріали друкуються українською мовою.

ЩЕ БІЛЬШЕ КОРИСНОЇ ТА
АКТУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЧИТАЙТЕ НА
ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОМУ ПОРТАЛІ
«ПОРАДИ ЮРИСТА»

WWW.PORADY.ORG.UA

ПОРАДИ
ЮРИСТА

